

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 21 april 1936 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om ökat tullskydd för tygskor med lädersula, om tilläggstull för tofflor samt om minskat tullskydd för sammet, belagd med vadd, som fastsatts genom stickning eller på annat sätt.

(1:a avd.)

Till bevillningsutskottet ha hänvisats följande, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen:

de likalydande motionerna nr 45 i första kammaren av herr *Lindgren* och nr 143 i andra kammaren av herr *Åqvist*, om ökat tullskydd för tygskor med lädersula;

motionen nr 26 i första kammaren av herr *Ehrnberg*, om tilläggstull för tofflor; samt

motionen nr 41 i andra kammaren av herrar *Åqvist* och *Hansson* i Örebro, om minskat tullskydd för sammet, belagt med vadd, som fastsatts genom stickning eller på annat sätt.

I gällande tulltaxa äro skodon av skinn (med undantag av vissa grövre arbetsskodon) upptagna under nr 622:1 och 622:2 (stat. nr 1185:1 och 1185:2) med en tull av 450 kronor per 100 kg för skodon, vägande per par mer än 750 gram, och 600 kronor per 100 kg för skodon av mindre vikt per par. Skodon med övertyg av spånadsvara, som ej innehåller silke, hänföras till tulltaxenr 625 med tull av 150 kronor per 100 kg. Sistnämnda nummer är i statistiskt hänseende uppdelat i två undernummer, 1188 och 1189, upptagande det förra skodon med sulor av gummi och det senare skodon med sulor av annat material (så gott som uteslutande läder eller läderimitation). Till sistnämnda nummer hänföras såväl sådana skodon, som avses i de likalydande motionerna I: 45 och II: 143, som ock de tofflor, vilka beröras i motionen I: 26.

Enligt gällande bestämmelser skall vid tulltaxering av skodon i den tullpliktiga vikten inräknas vikten av visst emballage, t. ex. kartonger och påsar.

För toffeltillverkning avsedd, diagonalstickad bomullssammet hänföres i regel till tulltaxenr 611 (stat. nr 1174) med en tull av 350 kronor för 100 kg. För skotillverkning avsedd sammetsvävnad med s. k. kascherad bak-

sida (d. v. s. sammetsvävnad, hopklistrad med annan vävnad) tulltaxeras däremot enligt nr 459 (stat. nr 992) med tull av 25 kronor för 100 kg.

I anledning av en vid 1934 års riksdag inom andra kammaren väckt motion, avseende tullnedsättning för till stat. nr 1174 hänförlig diagonalstickad sammet, yttrade bevillningsutskottet (bet. nr 25) följande:

Tullen å det i motionen omförmälda, för tillverkning av tofflor avsedda material står uppenbarligen icke i lämplig relation till tullen å den färdiga varan. Då enligt vad utskottet inhämtat övertyget ingår med omkring 30 procent i de färdiga toffloras vikt, motsvarar tullen enbart å ifrågavarande halvfabrikat 70 procent av tullskyddet för tillverkningen av detta slag av tofflor.

Det synes emellertid kunna ifrågasättas, huruvida en ändring lämpligen bör vidtagas på det sätt motionären föreslagit. I detta hänseende må till en början erinras, att industriens önskemål icke skulle bliva fullt tillgodosedda, även om ifrågavarande varuslag, diagonalstickad sammet, särskilt anges i tulltaxan. Det har nämligen för utskottet uppgivits, att för ifrågavarande ändamål avsett material ofta utgöres av annan vävnad än sammet ävensom att sådan stickning, med vilken övertyget förenas med vaddunderlaget, ofta icke är av beskaffenhet att kunna karakteriseras som »diagonalstickning».

Såsom ovan erinrats ingå sådana tofflor, för vilkas tillverkning ifrågavarande vävnad användes, under tulltaxenr 625 med tull av 150 kronor per 100 kilogram. Det lär inom skoindustrien vara en allmän uppfattning, att tullskyddet för hela denna gren av skotillverkningen är otillfredsställande med hänsyn till bland annat tullbelastningen å halvfabrikaten, en uppfattning vars berättigande torde hava belysts vid den utredning 1928 års tullkommitté låtit verkställa. Till följd härav kan ifrågasättas, huruvida icke nu föreliggande tullfråga lämpligen bör upptagas till övervägande i samband med en reglering av tullsatserna för skoindustrien. I varje fall utgör denna omständighet ett ytterligare skäl mot att nu beträffande ett enda halvfabrikat vidtaga en ändring i tulltaxan.

I enlighet med utskottets hemställan föranledde motionen icke någon riksdagens åtgärd.

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet emottagit ett av *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen* den 27 mars 1936 avgivet gemensamt utlåtande i anledning av förenämnda fyra motioner. Ämbetsverken ha därvid till en början lämnat följande redogörelse rörande den inhemska tillverkningen av skodon, m. m.

Den inhemska tillverkningen av skinnskodon har enligt den officiella industristatistiken under de senare åren utgjort:

år	1,000 par	1,000 kronor	medelvärde per par kronor
1930	7,681	94,008	12: 24
1931	7,207	81,458	11: 30
1932	6,447	66,240	10: 27
1933	6,802	65,860	9: 68
1934	6,926	65,747	9: 49

Beträffande skodon med överdel av spånadsvara avse industristatistikens siffror skodon såväl av vävnad som av filt. Häribland ingå både tofflor och andra skodon men däremot icke skodon med gummisula. Tillverkningen av skodon av vävnad eller filt har, med nämnda inskränkning, utgjort:

år	1,000 par	1,000 kronor	medelvärde per par kronor
1930	684	2,672	3: 91
1931	388	1,147	2: 96
1932	429	980	2: 28
1933	497	1,149	2: 31
1934	659	1,278	1: 94

De låga genomsnittsvärdena tyda på att viss del av tillverkningen utgjorts av filttofflor, vilkas pris är avsevärt lägre än priset å skodon i egentlig mening. Även andra tofflor betinga i regel ett lägre pris per par räknat än vanliga skodon av tyg. Tillverkningen av dylika tygskor med lädersula har enligt uppgift från svenska skofabrikantföreningen, vars statistik representerar omkring 75 procent av hela skoproduktionen, utgjort:

år 1933	14,644 par
› 1934	31,472 »
› 1935	21,712 »

Föreningens statistik för tygskor med lädersula omfattar enligt uppgift troligen hela tillverkningen av denna artikel. Minskas den officiella industristatistikens siffror med de nu angivna, skulle återstoden, den övervägande delen, utgöras av tofflor, vilkas tillverkning torde få anses ligga vid sidan av skoindustriens egentliga verksamhetsområde; särskilt gäller detta filttofflor.

Införseln av skinnskodon, stat. nr 1185:1 och 1185:2, samt skodon av vävnad (annan än siden-) med sulor av annat material än gummi, stat. nr 1189, har utgjort:

Å r	Stat nr 1185 ¹						Stat. nr 1189		
	1,000 par ²		1,000 kr.	Medelvärde per par kr.			1,000 par ²	1,000 kr.	Medel- värde per par kr.
1931	103		1,030	10: 00			258	611	2: 37
1932	46		509	11: 07			218	591	2: 71
1933	46		519	11: 28			273	729	2: 67
	1,000 par	1,000 kr.	Medel- värde per par kr.	1,000 par	1,000 kr.	Medel- värde per par kr.			
1934	2.5	51	20: 40	44	566	12: 86	246	663	2: 70
1935	4	76	19: 00	70	816	11: 66	359	963	2: 68

¹ Under år 1933 uppdelades statistiskt nr 1185 i två nummer, 1185:1 och 1185:2.

² Antalet par åren 1931—1933 är beräknat med ledning av vikten per par åren 1934 och 1935.

Införseln åren 1934 och 1935 av skodon, hänförliga till stat. nr 1189, fördelade sig på olika länder sålunda:

	år 1934		år 1935 ¹	
	1,000 par	1,000 kronor	1,000 par	1,000 kronor
från Tjeckoslovakiet	135.6	415.5	180.2	583.9
» Tyskland.....	93.9	193.8	154.1	321.6
» andra länder	16.5	54.1	22.1	57.4

Utförseln har varit jämförelsevis obetydlig.

En bild av den inhemska förbrukningen samt införselns förhållande till förbrukningen erbjuder följande sammanställning:

	1931		1932		1933		1934	
	1,000 par ²	1,000 kr.	1,000 par ²	1,000 kr.	1,000 par ²	1,000 kr.	1,000 par	1,000 kr.
<i>Skinnskodon:</i>								
Tillverkning	7,207	81,458	6,447	66,240	6,802	65,860	6,926	65,747
Införsel	103	1,030	46	509	46	519	47	617
Avgår utförsel	21	136	26	183	34	223	26	176
Förbrukning	7,289	82,352	6,467	66,566	6,814	66,156	6,947	66,188
Införsel i % av förbrukningen per par räknat	1.4 %		0.7 %		0.7 %		0.7 %	
<i>Skodon av vävnad med sular av annat ämne än kautschuk:</i>								
Tillverkning.....	388	1,147	429	980	497	1,149	659	1,278
Införsel.....	258	611	218	591	273	729	246	663
Avgår utförsel....	8	19	10	19	10	22	7	15
Förbrukning	638	1,739	637	1,552	760	1,856	898	1,926
Införsel i % av förbrukningen per par räknat.....	40.4 %		34.2 %		35.9 %		27.4 %	

Vid bedömandet av dessa siffror bör emellertid ihågkommas, att uttrycket »skodon av vävnad» omfattar såväl tofflor som skodon i egentlig mening. Den inhemska tillverkningen av tygskodon, andra än tofflor, torde, såsom av skofabrikantföreningens statistik framgår, endast utgöra en mindre del av den i industristatistiken angivna kvantiteten.

Tygskor med lädersula. I de likalydande motionerna I: 45 av herr *Lindgren* och II: 143 av herr *Åqvist* har hemställts, »att riksdagen ville besluta sådan ändring i tulltaxan, att tygskor med lädersula, nu behandlade enligt stat. nr 1189, komme i åtnjutande av ett tullskydd av 450 kr. per 100 kg». Till stöd härför ha motionärerna anfört i huvudsak följande.

Den övervägande delen av importen av sådana skodon, som avsåges i motionerna, härrörde från Tjeckoslovakiet och Tyskland. För år 1934 uppging importen från nämnda länder till respektive 62.85 och 28.26 procent av

¹ Siffrorna äro preliminära.

² Antalet par åren 1931—1933 är beräknat med ledning av vikten per par åren 1934 och 1935.

hela importen. Dessa skodon utgjorde huvudsakligen damskor av bomulls- vävnad, s. k. smärtingskor och sammetskor. Då skodonen vägde omkring 330 gram per par och kartongerna omkring 100 gram, utgjorde tullen 50 eller 65 öre per par, allt eftersom införseln ägde rum utan eller med kartong. En höjning av tullen vore nödvändig, därest de svenska skofabrikerna skulle kunna upptaga tillverkning av tygskor i någon större skala.

Beträffande dessa motioner anföra *ämbetsverken* följande:

»I jämförelse med tillverkningen av skinnskodon av gängse typer åtnjuter fabrikationen av skodon med överdel av tyg ett lågt tullskydd, särskilt om hänsyn tages till tullen å de i sistnämnda skodon ingående materialerna. Enligt en utredning, som på sin tid verkställdes inom 1928 års tullkommitté och av vilken ämbetsverken satts i tillfälle att taga del, motsvarar tullen å halvfabrikaten beträffande fem olika typer av enklare tygskor 22—35 procent av tullen å den färdiga varan. Dessa siffror torde fortfarande i stort sett äga giltighet. Beträffande tygskor av något finare utförande ligga procentsiffrorna högre. Man torde sålunda för närvarande kunna räkna med ett nettotullskydd för tygskor av i genomsnitt 100 kronor per 100 kilogram. Vikten per par är ganska växlande. Siffrorna för införseln från Tjeckoslovakiet, vilka torde få anses i detta avseende utslagsgivande, enär tofflor häri icke ingå i nämnvärd grad, giva vid handen, att vikten per par i genomsnitt motsvarar knappt 500 gram. Prisen äro ganska växlande, enär en mångfald till kvalitet och utförande olika typer förekomma. För närvarande pågår en ganska betydande införsel av damskodon av sammet och imiterat silverskinn, jämförelsevis prisbilliga men i lyxbetonat utförande. För fem olika slag dylika skodon av utländsk tillverkning hava meddelats följande inköpspris och genomsnittsvikter per par:

	pris kronor	vikt med kartong gram	tull kronor	tull i % av inköpspriset
typ I	3: 75	445	0: 67	17.9
» II	4: 75	445	0: 67	14.1
» III	4: 93	445	0: 67	13.6
» IV	5: 25	445	0: 67	12.8
» V	7: 35	475	0: 71	9.7

Nettotullskyddet torde kunna beräknas till 45 å 48 öre per par. Utförsäljningspriset för de olika typerna utgöra respektive 6: 90, 8: 50, 10: 50, 9: 50 och 14: 50 kronor. Äger införseln rum i papperspåsar i stället för i kartonger, minskas tullen med 12 å 15 öre per par. Även enklare tygskor förekomma med lägre priser. De hava emellertid på senare tid i viss mån trängts tillbaka i marknaden av skodon med sulor av kautschuk eller med s. k. velvasulor (sulor av ett läderersättningsmedel).

Såsom framgår av ovan angivna siffror rörande den inhemska produktionen och införseln av skinnskodon, tillfredsställer den inhemska industrien den huvudsakliga delen av landets behov. På grund av den bristande överensstämmelsen mellan produktions- och handelsstatistik samt då i stat. nr 1189 ingå såväl vanliga tygskodon med lädersula, vilka avses i nu berörda motioner, som tofflor, kan man av det statistiska materialet ej exakt bedöma, huru tillverkningen av tygskor förhåller sig till förbrukningen inom landet. Påtagligt är emellertid, att behovet av dessa skodon till största delen tillgodoses genom import. Det torde icke råda något tvivel om att detta förhållande till väsentlig del har sin grund i en, särskilt med hänsyn

till tullen å halvfabrikaten, mindre tillfredsställande avvägning av tullskyddet. I betraktande härav synes en tullhöjning lämpligen böra vidtagas. Då emellertid den i motionerna föreslagna tullsatsen synes innebära en alltför hög tullbeskattning av de billigare slagen av skodon och dessa icke kunna tulltekniskt skiljas från de dyrare, anse ämbetsverken, att höjningen bör begränsas till en fördubbling av den nuvarande tullen. Tullhöjningen torde lämpligen böra erhålla form av tilläggstull, vilken sålunda skulle utgå med 150 kronor för 100 kilogram. Då stat. nr 1189 så gott som uteslutande omfattar skodon med sula av läder eller läderimitation, synes tilläggstullen böra avse hela detta nummer.»

I anledning av motionerna I: 45 och II: 143 hava skrifter ingivits till utskottet från tjeckoslovakiska handelskammaren i Stockholm, handelsaktiebolaget Bata samt handelskammaren för Örebro och Västmanlands län.

Tilläggstull för tofflor. I motionen I: 26 av herr *Ehrnberg* hemställes, »att riksdagen måtte besluta, att för tofflor hänförliga till stat. nr 1188—1189 skall, utöver enligt tulltaxan stadgad tull, utgå tilläggstull med 150 kronor för 100 kg».

Till en början erinras i motionen om vad som anförts i bevillningsutskottets förut återgivna betänkande nr 25 vid 1934 års riksdag. Vidare hänvisas till importökningen av skodon, hänförliga till stat. nr 1189, under vilket den huvudsakliga delen av tofflor faller. Slutligen anföres, att värdet av det i och för sig låga tullskyddet ytterligare minskas till följd av tullen å halvfabrikaten, som beträffande vissa slag av tofflor uppgår till högre belopp än tullen å den färdiga varan.

Rörande förevarande motion anföra ämbetsverken följande:

»Såsom i det föregående berörts äro vanliga skodon av tyg samt tofflor i såväl handels- som industristatistiken upptagna under ett och samma nummer. De statistiska uppgifterna lämna sålunda ej tillräckligt stöd för bedömandet av vare sig den inhemska tillverkningens eller importens omfattning beträffande ovannämnda artiklar var för sig. Såväl medelvärdet som medelvikten per par ligger emellertid lägre i fråga om tofflor än för vanliga tygskodon. I motionen angivas prisen å vissa tofflor, vilka särskilt äro föremål för import. I dessa pris, som växla mellan 2 kronor 75 öre och 5 kronor 25 öre per par, torde tull och frakt vara inberäknade. Emellertid är det svårt att fastslå några medelsiffror. I motionen nr 41 i andra kammaren uppgives priset för visst slag av tofflor till 2 kronor per par, vartill kommer frakt och tull med omkring 50 öre. I fråga om införseln av tofflor har uppgivits, att denna i större utsträckning än beträffande vanliga skodon försiggår i papperspåsar, varför tullskyddet blir mindre effektivt för toffeltillverkningen. Visst avseende förtjänar också det anmärkta förhållandet, att, särskilt beträffande tofflor av diagonalstickad sammet, tullen å halvfabrikaten kan bli till och med högre än tullen å den färdiga varan. På den ogynnsamma relationen mellan tullen å hel- respektive halvfabrikat inverkar även tullen å vissa garneringsartiklar, vilken kan uppgå till 30 kronor per kilogram. Ehuru väl den diagonalstickade sammeten utan större olägenhet torde kunna ersättas med annat material, kan ej bestridas, att tullen å halvfabrikaten innebär en avsevärd reducering av tullskyddet för toffeltillverkningen.

Därest ämbetsverkens i det föregående framställda förslag om en tilläggs-

tull av 150 kronor per 100 kilogram för skodon, hänförliga till stat. nr 1189, vinner beaktande, skulle denna tull komma att utgå även för tofflor med lädersula och sålunda även det i nu förevarande motion av herr Ehrnberg framställda önskemålet bliva tillgodosett. Däremot synas tofflor med sula av kautschuk icke vara av sådan betydelse, att en uppdelning av stat. nr 1188 med högre tull för till detta nummer hänförliga tofflor kan anses av behovet påkallad.»

Tullnedsättning för visst slag av sammet. I motionen II: 41 av herrar *Aqvist* och *Hansson* i Örebro hemställes, »att riksdagen ville besluta sådan ändring i gällande tulltaxa, att sammet, belagd med vadd, som fastsatts genom stickning eller på annat sätt, åsattes samma tull, som nu utgår för s. k. kascherad sammet enligt tulltaxenr 992 vid import av fabriker för tillverkning av tofflor».

Till stöd för motionen anföres i huvudsak följande.

Det vore uppenbart, att det icke borde vara någon skillnad mellan en klistrad vara och samma vara, behandlad genom stickning med ett underlägg av vadd, då varan användes till samma ändamål, nämligen tofflor. En ändring i tulltaxan beträffande stat. nr 1174 motiverades starkt även därigenom, att färdiga tofflor kunde införas mot en tull av 1 krona 50 öre per kilogram. Den höga tullen å diagonalstickad sammet omöjliggjorde tillverkningen här i landet av tofflor av dylikt material, vilket innebure ett avbräck för de svenska tillverkarna. En sänkning av tullen för nämnda material till 25 öre per kilogram skulle minska tillverkningskostnaderna med 26 öre per par, varigenom det nuvarande hindret för tillverkningen skulle undanröjas. Inköpspriset å dylika tofflor utgjorde 2 kronor ab fabrik, vartill komme frakt och tull med omkring 50 öre. Utförsäljningspriset vore 3 kronor 25 öre å 3 kronor 35 öre.

Ämbetsverken anföra följande rörande den ifrågasatta tullnedsättningen:

»Då vid 1929 års tulltaxerevision sådan ändring vidtogs i formuleringen av nuvarande tulltaxenr 459 (stat. nr 992) att detta kom att omfatta för skofabrikation avsedda vävnader och filt av de slag, som närmare angivas i övrrubriken, avsågs härmed, såsom av motiveringen till taxeändringen framgår, med kautschuk överdragna eller impregnerade oblekta och ofärgade vävnader samt vissa slag av filt, impregnerade med kautschuk och andra ämnen, för vilka den för impregnerade vävnader fastställda tullen av 2 kronor per kilogram, särskilt i betraktande av varornas användning såsom halvfabrikat, befunnits innebära en allt för hög tullbeskattning, ofta motsvarande hela varuvärdet. Rubrikens avfattning har emellertid kommit att innesluta, förutom ovannämnda grövre, tekniskt betonade artiklar, även vissa inom skoindustrin använda vävnader av annan karaktär och högre värde än de ovan angivna, såsom den i motionen omnämnda sammetsvävnaden med kascherad baksida. Nu föreslås, att ifrågavarande rubrik skall utvidgas, så att den komme att omfatta även sammet, belagd med vadd, som fastsatts genom stickning eller på annat sätt.»

Ämbetsverken hava vidare erinrat om det liknande vid 1934 års riksdag föreliggande förslaget, vilket emellertid avsåg diagonalstickad sammet, och bevillningsutskottets i anledning därav avgivna, förut återgivna yttrande.

Ytterligare anföra ämbetsverken följande:

»Då ämbetsverken i anledning av här ovan behandlade motioner, avseende en höjning av tullsatsen å skodon av vävnad, föreslagit en tilläggstull av 150 kronor per 100 kilogram för skodon, hänförliga till stat. nr 1189, och den nu rådande mindre tillfredsställande relationen mellan tullen å vissa hel- och halvfabrikat inom toffelfabrikationen skulle avhjälpas, om det sålunda framställda förslaget vinner riksdagens bifall, samt även i övrigt vissa erinringar kunna göras mot den föreslagna tullnedsättningen å förutnämnda slag av sammet, finna ämbetsverken icke anledning tillstyrka bifall till nu förevarande motion.»

Utskottet.

Utskottet, som vid behandlingen av förevarande motioner anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén såsom sakkunnig, ansluter sig till ämbetsverkens uppfattning beträffande de i motionerna framställda förslagen. Med hänvisning till ämbetsverkens utlåtande i ämnet hemställer utskottet,

1) att riksdagen måtte, i anledning av de likalydande motionerna I: 45 av herr Lindgren och II: 143 av herr Åqvist ävensom motionen I: 26 av herr Ehrnberg, besluta, att vid införsel från utlandet av varor av följande slag skall från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, utöver tull, som stadgas i tulltaxan, utgå tilläggstull på sätt nedan sägs:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstull för 100 kg kronor
ur 625	1189	Skodon, ej hänförliga till nr 618—619 (stat. nr 1181—1182): ----- med sulor av annat material (än gummi) E	150:—

2) att motionen II: 41 av herrar Åqvist och Hansson i Örebro, om minskat tullskydd för sammet belagd med vadd, som fastsatts genom stickning eller på annat sätt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 31 mars 1936.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bårg i Katrineholm, Björnsson, Jönsson, friherre Lagerfelt, Lithander, Lövgren i Boden, Björklund, Nylander i Stockholm, Olsson i Gävle, Ericson i Boxholm, Berg i Karlskrona, Löfvander, Larsson i Örbyhus, Björkman i Sunne, Lindbårg i Domnarvet, Werner i Hultsfred, Andersson i Dunker, Ljunggren och Hagberg i Malmö.